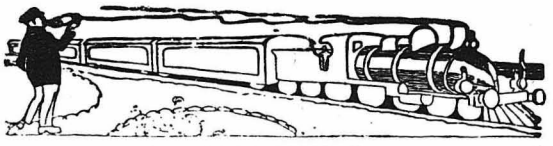

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΧΡΗΣΙΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΠΑΚΑΛΗΔΕΣ

Στὴν ἐποχή μας ὅλοι ὅσοι πρόκειται νὰ ἀσχοληθοῦν στὸ ἐμπόριο πηγαίνουν σὲ ἀνώτερες ἢ κατώτερες ἐμπορικὲς σχολὲς καὶ μαθαίνουν ἐκεῖ κᾶθε τι τὸ σχετικὸ μὲ τὸ ἐπάγγελμα ποὺ διάλεξαν. Ἀμφιβάλλουμε ὅμως ἂν σὲ κανένα ἀπὸ τὰ δ.δακτικὰ βιβλία τους εἶνε γραμμένα αὐτὰ ποὺ βρίσκονται σ' ἕνα ἐγχειρίδιο μὲ τὸν τίτλο «Συμβουλὲς διὰ νέους οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ ὑπηρετήσουν σὲ παντοπωλεῖο ἢ νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὸ ἐμπόριον». Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἔχει ἐκδοθῆ τὸ 1468 στὴν Γερμανία καὶ μαζὶ μ' ἄλλα γράφει καὶ τὰ ἑξῆς :

«Ὅταν ἕνας μικρὸς ἔρθῃ ὡς μαθητευόμενος στὸ παντοπωλεῖο σου νὰ τοῦ δείξῃς τί περιέχει μέσα κᾶθε κασόνι τοῦ καταστήματος. Καὶ ἐπειδὴ τὸ παιδὶ μπορεῖ νὰ μὴν καταλάβῃ ἀμέσως βάλε ἕνα δειγματάκι ἔξω ἀπὸ τὸ κασόνι π.χ. κουκκιὰ ἔξω ἀπὸ τὸ κασόνι μὲ τὰ κουκκιά κ.τ.λ. Ὅταν τὸ παιδὶ μάθει καὶ τὰ βρίσκει ὅλα μοναχό του τότε δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ τοῦ δίνῃς μπάτσους, οὔτε νὰ τοῦ λὲς μπρὸς στοὺς πελάτες νὰ σφουγγίζῃ τὴ μύτη του γιατὶ ντροπιάζεται καὶ κοκκινίζει.

Ἡ πρώτη ἀρετὴ ἑνὸς καλοῦ μπακάλη εἶνε ἡ εὐσέβεια, ἀλλὰ πρέπει κανεὶς νὰ κυττάζῃ καὶ τὸ συμφέρον του. Ἔτσι ὅταν μετρᾶς δυὸ δεκάρες κονάκ νὰ κρατᾶς τὸ μέτρο λιγάκι στραβὰ καὶ πρωτοῦ νὰ γεμίσῃ ἐντελῶς νὰ τὸ ἀδειάζῃς γρήγορα στὸ μπουκάλι τοῦ πελάτη σου. Ἄλλος τρόπος: Ὅταν θέλεις νὰ ζυγίσῃς ζάχαρι μὲ τὴν ζυγαριὰ τοῦ χεριοῦ τότε μὲ τὸ μεσαῖο δάχτυλο τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ γέρνεις λιγάκι τὴν γλῶσσα τῆς ζυγαριᾶς ὥστε νὰ φανῇ στὸν πελάτη ὅτι εἶνε περισσότερο ἀπ' ὅσο γυρνάει. Ἐπίσης ὅταν μετρᾶς σπάγγο ἢ φυτίλι ἀκούμπα τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ ἐπάνω στὸ φυτίλι, ὅταν ὅμως τὸ κόβεις λύγισε τὸ δάχτυλό σου ὥστε ν' ἀκουμπίσῃ ἡ κλείδωσις ἀπάνω στὸ φυτίλι. Ἔτσι κερδίζεις δύο πόντους σὲ κᾶθε πῆχυ. Ὅταν ὅμως θέλεις ν' ἀγοράσῃς νὰ κάνῃς τὸ ἀντίθετο. Ἅμα μετρᾶς λάδι ἄφησε τὸ μέτρο νὰ γεμίσῃ ὡς ἐπάνω ξέχειλο, ἄδειασε ὅμως γρήγορα τὸ μέτρο στὸ δοχεῖο τοῦ πελάτη σου καὶ κρέμασέ το πάλι στὴν θέσι του. Ἔτσι κᾶτι θὰ κερδίσῃς».

Εἶνε τάχα ἀνάγκη νὰ συστήσωμεν τὸ ἐγχειρίδιο αὐτὸ σὲ πολλοὺς νεοέλληνας παντοπώλας ;

εἶνε—σύμπτωσις μοναδικὴ τὴν ὁποία μόνο στὰ μυθιστορήματα συναντᾷ κανεὶς—ὅτι καὶ ὁ κ. Μπρουσσὸν μαζὺ μὲ τὴ σύζυγό του ἄλλοτε καταδιωκόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν προγραφῆ. εἶχαν σωθῆ κι' αὐτοὶ ἀπὸ μερικοὺς ἀφοσιωμένους τους φίλους.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ κ. Μπρουσσὸν ὅταν τῆς πρότειναν νὰ κρύψουν τὸ ντὲ Λὰ Βαλὲτ στὰ γραφεῖα τοῦ συζύγου της, εἶπε :

— Θὰ ἀνταποδώσουμε τὸ καλὸ ποὺ ἄλλοτε μερικοὶ φίλοι μας ἔκαναν σὲ μᾶς. Ἂς ἔρθῃ ὁ στρατηγός ! Θὰ τὸν κρύψουμε καὶ θὰ τὸν σώσουμε.

Πολλοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι καὶ ὁ πρωθυπουργὸς Ρισελιὲ ἦταν ἐνήμερος καὶ ὅτι εἶχε συνδράμει τὸ δραπέτη στρατηγό.

Χάρις στὴ συνενοχὴ τριῶν ἄγγλων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐπρομήθευσαν στολὴ ἄγγλου συνταγματάρχου, ὁ Λὰ Βαλὲτ μπόρεσε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἄσυλό του. Μπῆκε σ' ἕνα ἁμάξι καὶ συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἄγγλους ἔφυγε ἀπ' τὸ Παρίσι καὶ ὕστερ' ἀπὸ ἕνα μεγάλο δρόμο ἔφτασαν στὰ Βελγικὰ σύνορα. Τὰ διέσχισαν ἀνενόχλητοι καὶ τὴν ἄλλη μέρα βρισκόντουσαν στὴ Μόνς τοῦ Βελγίου.

Ὁ στρατηγὸς εἶχε σωθῆ. Τὸ τολμηρὸ σχέδιο τῆς συζύγου του εἶχε πετύχει.

Ἰδοὺ τώρα τί συνέβη στὴν Κονσιερζερὶ μετὰ τὴν ἀπόδραση τοῦ ντὲ λὰ Βαλὲτ. Ὅταν ὁ θυρωρὸς πῆγε γιὰ νὰ κλειδώσῃ τὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ του καὶ νὰ τὸν καλονυχτίσει, μὲ κατάπληξή του εἶδε ἀντὶ τοῦ στρατηγοῦ τὴ γυναίκα του. Ξετρελλαμένος ἀπὸ τὸ φόβο του, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ : «Πιάστε τον !... Πιάστε τον !...» Ἡ στρατηγίνα γαντζώθηκε ἀπὸ πάνω του, τὸν συγκρατοῦσε καὶ τὸν ἱκέτευε μὲ ἀγωνία νὰ σωπάσῃ.

— Ἀφῆστε τὸ σύζυγό μου νὰ φύγῃ ! τοῦ ἔλεγε.

— Μὰ αὐτὸ εἶν' ἡ καταστροφή μου ! φώναξε ἐκεῖνος καὶ ἀποσπάστηκε ἀπὸ τὴ στρατηγίνα τόσο ἀπότομα, ὥστε ἕνα κομμάτι τοῦ σακκακιοῦ του ἔμεινε στὰ χέρια της.

Ἐβγῆκε ἔξω, φωνάζοντας :

— Ἐδραπέτευσε !... Πιάστε τον !...

Ἀμέσως ὅλη ἡ φυλακὴ ἀναστατώθηκε καὶ ἡ περίπολος βγῆκε γιὰ νὰ καταδιώξουν τὸ φυγάδα. Μὰ δὲ βρῆκαν παρὰ μόνο τὸ φορεῖο του μέσα στὸ ὁποῖο βρισκόταν ἡ κόρη του. Ἀμέσως διετάχθη τὸ κλείσιμο τῶν πυλῶν τοῦ Παρισιοῦ καὶ ἐστάλησαν ἀποσπάσματα στὰ περίχωρα γιὰ νὰ πιάσουν τὸ στρατηγό. Μά, ὅπως εἴδαμε, δὲν τὸ κατώρθωσαν.

Στὸ 1882 ὁ Λουδοβῖκος 18ος ἔδωσε χάρη στὸ στρατηγὸ ντὲ Λὰ Βαλέτ, ὁ ὁποῖος ἔτσι μπόρεσε νὰ γυρίσῃ στὴ Γαλλία, μὰ ἡ γυναίκα του, ὕστερα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ἰσχυρὲς συγκινήσεις, εἶχε τρελλαθεῖ. Πέθανε στὰ 1825, ὁ δὲ στρατηγὸς στὶς 15 Φεβρουαρίου 1830.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ πνεῦμα τοῦ Μπέρναρ Σόου

Ὁ διάσημος Ἄγγλος δραματικὸς συγγραφεὺς Μπέρναρ Σόου, ὅταν θέλει νὰ καυτηριάσῃ κᾶτι μὲ τὸ δηκτικώτατο πνεῦμα του, δὲ χαρίζεται σὲ κανένα, οὔτε σ' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς συναδέλφους του, τοὺς ἄλλους θεατρικοὺς συγγραφεῖς.

— Βλέπετε αὐτὴ τὴν κυρία ; τοῦ εἶπε μιὰ μέρα ἕνας φίλος του μὲ τὸν ὁποῖο περπατοῦσαν μαζύ, δείχνοντάς του μιὰ νέα γυναίκα.

— Ναί... Ποιὰ εἶνε ; ρώτησε ὁ Μπέρναρ Σόου.

— Ὤ, δὲν τὸ ξέρετε ; τοῦ ἀπάντησε ὁ φίλος του. Εἶν' ἡ φιλενάδα τοῦ Ν..., τοῦ γνωστοῦ δραματικοῦ συγγραφέως.

— Μπᾶ : εἶπε τότε μ' ἔκπληξη ὁ Σόου. Κ' ἐγὼ νόμιζα ὅτι μονάχα τὸ Κοινόν... *κοιμόταν* μαζύ του !...

***

Ὁ Ρενὰν καὶ τὰ αὐτόγραφα

Μιὰ μέρα ὁ γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς Γκαστὸν Μπωασιὲ ἔφτασε περίχαρος στὸ σπίτι τοῦ Ρενὰν γιὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλῃ ὅτι τὰ αὐτόγραφά του πουλιόντουσαν πιὸ ἀκριβὰ ἀπὸ τὰ δικά του.

— Εἶχαν βάλει, τοῦ εἶπε, στὸν πλειστηριασμὸ σὲ μιὰν αὔθουσα δυὸ ἐπιστολές, μιὰ δική σας καὶ μιὰ δική μου. Καὶ ἡ δική σας πουλήθηκε τρία φράγκα, ἐνῶ ἡ δική μου πουλήθηκε δέκα...

— Ἡ δική σας πουλήθηκε ἀκριβώτερα, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ρενάν, γιατὶ εἶχε τρία ὀρθογραφικὰ λάθη. Τὴν ἀγόρασα ἐγὼ ὁ ἴδιος γιὰ νὰ μὴν τὴν πάρῃ κανένας ἄλλος κ' ἐξευτελισθῆ ἔτσι κ' ἡ φήμη τῆς Ἀκαδημίας...

***

Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἄσκουϊθ

Ὁ πρὸ ἡμερῶν ἀποθανὼν διάσημος Ἄγγλος πολιτικὸς καὶ πρωθυπουργὸς Ἄσκουϊθ ἦταν περίφημος γιὰ τὴν ἀπάθειά του. Ὡστόσο, ὅταν τοῦ παρουσιαζόταν εὐκαιρία, δὲν ἀπέφευγε νὰ κάνῃ καὶ λίγο πνεῦμα καὶ παράδειγμα αὐτοῦ εἶνε τὸ ἀνέκδοτο ποὺ ἀναφέρουμε παρὰ κάτω.

Ὁ Ἄσκουϊθ ἦταν ἀκόμη πρωθυπουργός, ὅταν μιὰ μέρα τοῦ ἀνήγγειλαν τὸν αἰφνίδιο θάνατο ἑνὸς ἀνωτάτου ὑπαλλήλου τῶν Ἀνακτόρων ὀνόματι Σμίθ. Λίγη ὥρα μετὰ τὴν ἀναγγελία αὐτὴ τὸν ἐπεσκέφθη ἕνας βουλευτὴς τοῦ κόμματός του καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲ θὰ ἦταν δυνατὸν ὁ φίλος μου W... νὰ καταλάβῃ τὴ θέση τοῦ μακαρίτου Σμίθ ;

— Αὐτὸ εἶνε δουλειὰ δική του, ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ Ἄσκουϊθ. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ δῇ ἂν τὸ φέρετρο εἶνε καμωμένο στὰ μέτρα του.

***

Ὁ σταυρὸς τοῦ Βύρωνος

Ὁ Βύρων ἦταν ὁ πρῶτος ξένος συγγραφεὺς στὸν ὁποῖο ἀπενεμήθη τὸ γαλλικὸ παράσημο τοῦ σταυροῦ τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Αὐτὸ ὅμως ἔγινε ὑπὸ πολὺ περίεργες συνθῆκες. Ἕνας ἄγγλος στρατιώτης ὁ ὁποῖος εἶχε βρῇ ἕνα τέτοιο παράσημο στὸ πεδίο τῆς μάχης τοῦ Βατερλώ, τὸ προσέφερε ὡς δῶρο στὸν ποιητή. Καὶ ὁ Βύρων ἐφύλαξε τὸ σταυρὸ στὴν τσέπη του ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος XVIII ὁ ὁποῖος ἐπληροφορήθη τὸ γεγονὸς καὶ ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε πολὺ τὰ ποιήματά του, τοῦ ἐπέτρεψε νὰ τὸν φέρῃ στὸ στῆθος του...

***

Ὁ Ντωντὲ καὶ τὸ πουλί

Ὅταν ὁ Ἀλφόνσος Ντωντὲ ἐξέδωκε σὲ βιβλίο τὰ «Γράμματα ἀπὸ τὸ μῦλο μου», μερικοὶ ἀπὸ τοὺς φίλους του τοῦ διετύπωσαν τὴν ἀπορία γιατὶ χρησιμοποιοῦσε ὕφος σύντομο καὶ περιεκτικό.

Ἐκεῖνος ἀπαντῶντας τους, τοὺς ἀνέφερε τὸν ἑξῆς μῦθο :

«Μιὰ μέρα ρώτησαν ἕνα πουλί :

— Γιατὶ τὰ τραγούδια σου εἶνε τόσο σύντομα; Δὲν μπορεῖς νὰ σφυρίζῃς περισσότερα ;

Τότε τὸ πουλὶ ἀπάντησε :

— Μπορῶ νὰ σφυράω ὅσο θέλετε, μὰ ἔχω πολλὰ τραγούδια καὶ θέλω νὰ τὰ πῶ ὅλα...»